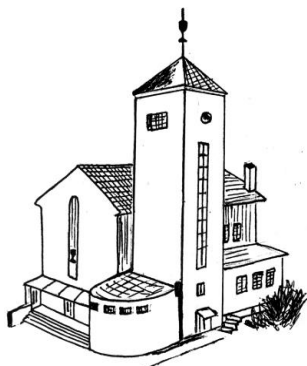

Podzimní Sborové listy 2010

Českobratrská církev evangelická, sbor Mšeno u Mělníka

Vyleji vody na žíznivé

„A nyní slyš, Jákobe, můj služebníku, Izraeli, jehož jsem vyvolil. Toto praví Hospodin, který Tě učinil, který Tě vytvořil v životě matky a pomáhá ti:

Neboj se Jákobe, můj služebníku, Ješurúne, jehož jsem vyvolil. Já vyleji vody v místa zprahlá žízní, bystřiny na suchou zemi. Já vyleji svého ducha na tvé potomstvo a své požehnání na ty, kteří z tebe vzejdou. Porostou, jak mezi trávou, budou jako topoly při tekoucích vodách.

Onen řekne: „Já jsem Hospodinův“ a jiný se nazve jménem Jákobovým, další si napíše na ruku: Jsem Hospodinův“ a dá si čestné jméno Izrael.“ (Izaiáš 44 kap. 1. – 5. verš)

Izaiáš promlouvá k Izraelcům, kteří se vzpamatovávají z babylonského zajetí. Vracejí se z něho. Chtějí žít v normálu a obnovit to, co bylo dřív. Mají zaslíbení Boží, jsou vyvolení. A to přesto, že se dopustili mnoha hříchů. Neznamená to, že si mohou říci – i když jsme hřešili, Hospodin nám nyní požehná. To by bylo příliš laciné a nepravdivé. Hospodin však žehná a slitovává se nad těmi, kdo trpěli kvůli hříchům svých bližních. Žehná i těm, kdo dovedou svůj hřích a chyby vyznat.

V tomto oddíle je obsažena síla a naděje opory těm, které si Hospodin vyvolil. Zem je bez vody a vyprahlá. Bez vody by nebyl život. Nejde zde však jen o vylití vody, ale o vylití ducha. Tam, kde nebude vanout Boží duch, voda sama nepomůže. Mohli bychom to možná ne zcela přesně přirovnat k tomu, když se dnes říká, že bez peněz nelze nic vytvořit a vybudovat. To zcela určitě v mnohém platí. Pokud však chybí nápad, myšlenka, smysluplná aktivita, může ten, kdo je z hlediska peněz bohatý, vše brzy prohospodařit. Nebo peníze získávat ne zcela čistými prostředky na základě neférových pravidel.

Ti, o kterých je zde řeč, se hlásí k Hospodinu. Ten jim chce udělat vše dobré, nejen pro ně samotné, ale i pro jejich potomstvo. Naděje pro novou generaci, pro děti a mládež. Začíná nová epocha. V jistém slova smyslu se můžeme ohlédnout zpět a podívat se do naší nedávné minulosti. Nebyla to snadná doba, ale i tehdy se naši lidé, kteří vedle vody byli obdařeni duchem Pravdy a navzdory oficiální vyprahlosti a nabubřelosti zůstali věrni Hospodinu, odkazu starého Izraele.

Nelze se však jen ohlížet zpět. V naději na oživení ducha těch, kteří byli věrni Hospodinu a hlásili se k němu, můžeme dnes i my hledat cestu z poroby ke svobodě a k životu naplněného duchem Boží pravdy.

Michal Šimek

Krátce

Ve čtvrtek 24. června 2010 se farář Michal Šimek a účetní Josef Maincl sešli v Nebuželích s památkáři Alexandrou Burešovou (Národní památkový ústav středních Čech) a Jiřím Dohnalem (Městský úřad Mělník). Jednali o možnosti opravy hřbitovní zdi nebuželského evangelického hřbitova a vytvoření pietního místa připomínajícího historii vzniku evangelického sboru a působení evangelických farářů.

xxx

V pátek 25. června 2010 se konala v římskokatolickém kostele ve Mšeně ekumenická bohoslužba. Byla věnována tématu „Korupce z ohledu bible“ Ke kázání a společným modlitbám se sešli mšensští evangelíci a katolíci. Po bohoslužbách společně diskutovali na římskokatolické faře. Se mšenským evangelickým farářem Michalem Šimkem byl tentýž den večer natočen rozhovor pro živé vysílání publicistického pořadu „Události, komentáře“ na ČT 24. Rozhovor je

možno najít a přehrát na

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/210411000370625/>

xxx

Od začátku srpna bydlí v nájmu na evangelické faře ve Mšeně manželé Oxana a Vasyl Kozurakovi se svými dětmi.

xxx

V neděli 1. srpna 2010 byli ve mšenském evangelickém kostele pokřtěni Jana Šťastná a Michal Šťastný z Velkého Borku.

xxx

V pátek 27.8. 2010 se konal ve mšenském evangelickém kostele pohřeb Václava Eliáše z Kadlína (nar. 18.2. 1922).

xxx

Od pondělí 20. září do neděle 24. října 2010 má farář Michal Šimek dovolenou spojenou se studijním volnem.

xxx

Pastorálka – setkání farářů Poděbradského seniorátu Českobratrské církve evangelické se uskuteční v úterý 9. listopadu 2010 na mšenské evangelické faře. Kázát na text 2Tm 2,1-13 bude farář Miroslav Pňann z Libiše a výklad (exegezi)téhož textu bude mít Kateřina Roskovcová z Nymburka. Na téma Nadhled a zpětná vazba (Synodní rada Českobratrské církve evangelické) pohovoří synodní kurátorka Lia Valková a synodní senior Joel Ruml.

xxx

Koncert vážné hudby v podání učitelů a žáků ZUŠ z Liberce, Mladé Boleslavi a Mšena se uskuteční v evangelickém kostele ve Mšeně v sobotu 20. listopadu 2010 od 17. hod. Vstupné bude dobrovolné.

xxx

Přehled sbírek vykonaných v březnu – srpnu 2010 + datum odeslání:

Sbírka na tisk ČCE 610,- 1.3.2010

Sbírka HDL Jer. Jednoty 1.052,- 5.4.2010

Sbírka na Diakonii 900,- 26.5.2010

Sbírka darů Jeronýmovy Jednoty 2.900,- 1.7.2010

Sbírka solidarity sborů 835,- 3.8.2010

Sbírka pro Evangelickou akademii 780,- 13.9.2010

Sbírka na Diakonii (povodně v severních Čechách) 2.500,- 24.8.2010.

Akvarely zpíval ve Mšeně Jaroslav Hutka

Koncert písničkáře Jaroslava Hutky se uskutečnil v sobotu 22. května v sokolovně. Zúčastnilo se ho kolem 60 lidí.

V první polovině koncertu slyšeli písně z nového CD. Jednak ty, které zpěvák nazývá akvarely, jednak písně s politickým motivem, vyjadřující Hutkův kritický názor k české povaze v souvislosti s událostmi 2. světové války a těsně po ní – zejména v písních Böhmen und Mähren a Sudety.

Zpěv prokládal Jaroslav Hutka svými vzpomínkami na dobu normalizace a také popisoval, jak vlastně vznikaly po dlouhé odmlce nové písně. Zpěvák se chtěl vrátit k malování (před lety absolvoval uměleckoprůmyslovou školu v Praze). Koupil si akvarely a papíry a o dovolené chtěl začít malovat. Hlavou se mu honily různé nápady, které nakonec místo do barev vtělil do textu nových písní, které nazývá „akvarely.“ Jde o písně popisující krajiny, které Hutka navštívil.

V druhé části koncertu se Hutka vrátil ke svému klasickému repertoáru – moravské lidové písně a politicky angažované skladby z doby normalizace. Své zpívání písničkář prokládal vyprávěním o svých cestách či o výsleších na Státní bezpečnosti.

Vzpomínal zejména na to, jak ho vyslyšali kvůli písničce Havlíčku, Havle. Neustále opakoval, že se týká Havlíčka Borovského. Estébáci ho chtěli dotlačit k tomu, že se to týká Václava Havla. V jedné chvíli si vzpomněl, že Havlíček sám zakončil jeden svůj text výrokem „Borovský Havel“. Estébákům to řekl a ti nelenili a ověřili si to. Hutkovi potom řekli, že má pravdu, jeden jejich soudruh si to ověřil, a propustili ho. Do zápisu potom napsali: „Je tak chytrý, že se mu nedá dokázat protistátní činnost.“

Po skončení koncertu si zájemci mohli koupit Hutkovy knihy a CD, která si sám vypaluje, z toho vznikl název jeho edice - Samopal.

Snímky z koncertu, které nafotil pan Otto Vokál, dojíždějící do Mšena na chalupu, najdou zájemci na www.hutka.cz v sekci Galerie.

Vyšlo ve Mšenských novinách č. 6 (2010)

Michal Šimek

Podzimní sborové listy, zpravodaj FS ČCE ve Mšeně. Září 2010. Připravil LS.

Kdo neviděl, neuvěří – aneb americký pěvecký soubor ve Mšeně

Speciálním hostem festivalu Dixieland Day v sobotu 14. srpna v městských lázních byl pěvecký sbor The Sanctuary Choir z Kalifornie. Podvečerní vystoupení 40 zpěváků z města Rolling Hills of Estates, ležícího nedaleko Los Angeles, vzbudilo nadšení. Dirigent David Halverson a vystupující byli rovněž spokojeni.

Zazněly gospely, hymny a současné písně. Diváci byli svědky několika úchvatných sólových vystoupení. Sbor doprovázel klavír, kytara a bicí. Atmosféru na koupališti prozářilo nejenom slunce, vysvitnuvší po deštivém dni, ale především nadšení a úsměvy vystupujících.

Atmosféra na koupališti byla vynikající. Jazz v podání skupiny Revival Swing Band z Prahy bezprostředně předcházel vystoupení Američanů. Někteří z nich pozorně poslouchali a netajili nadšení. „Muzikanty ještě více rozhybali, určitě budou hrát déle,“ kvitoval hlavní pořadatel Václav Novák.

„Ať přijedou příští rok zase“, vyjádřila přání jedna divačka. Kdo neviděl, neuvěří,“ popsal nemožnost vylíčit slovy dojmy z koncertu jeden divák. Zájemci si mohli po koncertu koupit z výběru 4 různých CD vystupujícího souboru.

Američané byli rovněž spokojeni s prostředím i s přijetím. Vystoupení tohoto sboru ve Mšeně bylo součástí středoevropského turné (Německo - Mnichov, Geretsried; Rakousko – Vídeň; Česká republika – Mšeno, Praha, Lysá nad Labem). Na turné se vydala třetina sboru, který čítá celkem 120 lidí. Pravidelně vystupuje při nedělních bohoslužbách místního evangelického sboru v Rolling Hills, které navštěvuje přes 2 tisíce lidí (více informací na <http://www.rollinghillscovenant.com/music>

Ještě před vystoupením byli členové souboru přijati na mšenské radnici ženami v krojích a uvítáni chlebem a solí. Místostarosta Václav Novák stručně představil historii i současnost Mšena. Hosty zaujaly informace o tom, že ze Mšena pocházel Adalbert Živný, který učil hrát na klavír Fryderika Chopina, a vylíčení osudu Augustina Heřmana, který v roce 1621 se svým otcem opustil Mšeno a stal se v Americe významnou osobností.

Soubor rovněž navštívil evangelický sbor. Zde byli Američané seznámeni s historií mšenských evangelíků. Po krátkém pohoštění a

modlitbě se vydali k mšenské hasičské zbrojnici – bývalému kostelu sv. Jana. Zde působil otec Augustina Heřmana Abraham, poslední utrakvistický kněz ve Mšeně.

Speciální host mšenského festivalu Dixielan Day patří v USA k uznávaným. Před několika lety byl společně s jinými sbory pozván do Carnegie Hall v New Yorku, aby zazpíval Brahmsovo „Requiem.“

Zvláštní poděkování patří všem, bez kterých by vystoupení amerického sboru jakož i konání celého festivalu nebylo možné. Městskému úřadu ve Mšeně, stavební společnosti Guttenberg, Zemědělské společnosti Stránka, Mšenským pekárnám, hudební škole Yamaha Mladá Boleslav, ZUŠ Mšeno a tlumočníci Michaele Vaňousové.

Michal Šimek

Vyšlo ve Mšenských novinách č. 8 (2010)

Farář Jaroslav Vanča oslavil 90. narozeniny

11. září si náš sbor připomenul významné jubileum – 90 let od narození bratra faráře Jaroslava Vanči (nar. 1920). Členové sboru a také obyvatelé města Mšena s láskou a vděčností vzpomínají na bratra faráře, který zde věrně a poctivě působil 16 let (1968 – 1974). Velkou pomocí mu byla jeho milá manželka, sestra Vlasta Vančová. Byla výbornou varhanicí a zpěvačkou.

Bratr Jaroslav Vanča se do Mšena stěhoval za dramatických okolností dne 21. srpna 1968, kdy byly cesty obsazeny „spojeneckými vojsky“. Přišel z velmi rozdílného sboru z Jasenné na Valašsku. Pokračuje v započatém díle, navíc se stává administrátorem uprázdněného sboru v Nebuželích, Kovánci, vypomáhá v Mělnickém Vtelně, administruje i v Mladé Boleslavi.

Nátlak státní správy, odnímání státních souhlasů duchovním, výslechy na StB v té době znepríjemňovaly život. To vše mělo zcela zastrašit věrné svědky Kristovy. Bratr farář obstál v této zkoušce díky Pánu Bohu velmi dobře. My všichni jsme byli Pánu bohu vděční, že zde mohl být. A i on s láskou vzpomíná na náš sbor.

V roce 1984 odchází do Kolína na zasloužený odpočinek. Nyní žije u své dcery a bez manželky, která odešla z tohoto dočasného života v prosinci 2008.

Zanechal zde úrodnou půdu a pole výborně oseté semínky Božího zrna. Mnoho členů našeho sboru již odešlo, ale všichni dbali na to, aby každé zrno zapadlo do úrodné půdy.

Při příležitosti narozenin br. faráře Vanči vyprošujeme od Pána Boha, aby dle Jeho vůle i nadále řídil jeho kroky a dával mu sílu a pomoc do dalších let.

Lydie Pavelková

Bankéř první republiky

Pavel Kosatík - Život dr. Jaroslava Preisse

vyd. Mladá fronta Praha; 2010; druhé, v Mladé Frontě první vydání

Již druhé vydání Kosatíkova životopisu ředitele Živnostenské banky Jaroslava Preisse - jedné z klíčových postav Československé první republiky – svědčí o rostoucím zájmu o novodobé dějiny. Není divu. Vždyť přední osobnost československé ekonomiky byla komunistickou propagandou neprávem očerněna.

Pavel Kosatík čtenáři přináší objektivně zpracovanou životní dráhu muže, který pro ekonomiku meziválečného Československa mnoho vykonal a svým uvážlivým rozhodováním ji podržel v době hospodářské krize. To ve své době ocenil prezident Masaryk. Právě tuto stránku Preissova působení připomíná ve své předmluvě odstupující guvernér České národní banky Zdeněk Tůma.

Kniha začíná dramaticky Preissovim zatčením na konci května 1945. Jasný signál o tom, že demokracie první republiky byla ta tam. Referent ministerstva vnitra ovládaného komunisty, dr. Vladimír Mudra, do předtištěné kolonky, kam se normálně zapisuje povolání a postavení zatčeného, napsal: „*Dr. Jaroslav Preiss, bývalý ředitel Živnobanky, největší nepřítel pracujícího lidu...prodavač první republiky Němcům a tak dále.*“

Jaroslav Preiss byl nakonec propuštěn, znovu však zatčen a propuštěn až těsně před smrtí, která nastala na následky věznění 29. dubna 1946.

To se čtenář dozví v závěru knihy stejně jako o bezostyšném rozkradení jeho majetku.

Kosatík Preisse neglorifikuje, ukazuje ho takový, jaký byl. Člověka, který si dovedl užívat, ale také se postarat o svoji rodinu. Popisuje jeho dráhu od studia přes novinářskou praxi v oblasti ekonomiky až po rozmach Živnobanky. Kdo chce v plnosti pochopit dějiny Československa, nemůže tuto knihu vynechat.

Michal Šimek

Psáno pro Perspektivy - přílohu katolického týdeníku

Tipy na četbu

Vážené sestry, vážení bratři, opět pro vás mám připraveno několik zajímavých titulů. Snad vás některý z nich zaujme natolik, že si jej i přečtete.

Ellis Peters: Jeden mrtvý navíc

Vydalo nakladatelství Mladá fronta, Praha 1993

Detektivka světoznámé anglické spisovatelky z dvacetidílné série případů středověkého detektiva, benediktinského mnicha-bylinkáře, bratra Cadfaela.

Děj druhého dílu z této řady je zasazen do období vlády krále Štěpána. Píše se rok 1138 a Štěpán se právě zmocnil vlády nad Anglií na úkor své sestřenice Matyldy a trestá každého, kdo stál na její straně. Pohroma se nevyhne ani městu Shrewsbury, kde je ortel vynesena nad čtyřiaředesáti vzbouřenci. Úkolu zaopatřit mrtvé se ujme bratr Cadfael, mnich-bylinkář ze zdejšího benediktinského kláštera. Záhy zjistí, že mrtvol je devadesát pět - jedna tedy přebývá.

Od tohoto okamžiku podniká Cadfael coby středověký Sherlock Holmes dobrodružné pátrání po lstivém vrahovi. Věrného pomocníka přitom dostává v osobě mladé Godith, která se pro svoji příslušnost k rodině Štěpánových protivníků musí v klášteře skrývat před královými pacholkami i před svým tajemným a vychytralým snoubencem. Že by byl vrahem on?

Vicki Myron: Dewey, kocour z knihovny, který okouznil celý svět

Ikar Praha. 2009

Jedno mrazivé zimní pondělí šla Vicki, vedoucí malé iowské knihovny, vybrat ze schránky vrácené knihy. Když byla knihovna zamčená, lidé vhadzovali vypůjčené knihy, které chtěli vrátit, do schránky. Vicki zaslechla tichý šramot pod kovovým víkem schránky. Opatrně nahlédla dovnitř a našla drobnou koťátko promrzlé na kost. Promrzlé kotě tam někdo předešlou noc vhodil. Kocourek, pojmenovaný Dewey podle slavného amerického knihovníka, se stane trvalým inventářem knihovny. Naráz si získá srdce všech knihovnic a postupně i čtenářů ve Spenceru.

Vicki vypráví také o svém životu, popisuje ztrátu rodinné farmy, v době, kdy se Iowa dostala do nejhorší hospodářské krize ve své historii.

Vypráví o svém manželství s alkoholikem i těžké nemoci. Ani výchova dospívající dcery není snadná. Možná i proto přilnula k tvorečkovi, který devatenáct let rozdával lidem radost. Jeho sláva se šířila od města k městu, od jednoho amerického zázračném státu ke druhému a nakonec pronikla do celého světa, jak dokládá skutečnost, že si ho přišla nafilmovat delegace až z Japonska. O kocourkovi vycházely články v novinách, návštěvnost knihovny rostla, a s tím i dotace od městské rady.

Jan Tesař: Mnichovský komplex. Jeho příčiny a důsledky

Vydalo nakladatelství Prostor, Praha v roce 2000

Knih je tematicky zaměřena na období 1938-1939. Zahrnuje Tesařovu dosud nepublikovanou práci „Mnichovský komplex“, dále cyklus esejů „Vlastenci a bojovníci“ o počátcích české kolaborace a českého odboje. Tento cyklus vycházel na pokračování v Listech v roce 1969. Výše uvedený titul obsahuje také několik časopiseckých studií na dané téma. Autor v úvodu knihy píše: „Úvahy o tzv. mnichovské zradě a o tom, zda jsme se tenkrát měli bránit, patří k nejoblíbenějším námětům. Zvoní, zvoní, zrady zvon...“

Po padesát let obehrávaný verš národního básníka dobře vystihuje český mnichovský mýtus, o němž tvrdím, že se stal hlavním duchovním nástrojem k satelizaci a sovětizaci Československa a že je zdůvodněním legitimacy prosovětského režimu dodnes.“

Jak autor sám zdůrazňuje, uvádí zde vesměs skutečnosti známé a dokumenty mnohokrát publikované. „Ale právě ta skutečnost, že

nejdůležitější historická fakta jsou všeobecně známá, aniž by to dokázalo otrávit mýtem, stejně jako účast četných dobrých historiků na jeho rozvíjení, jsou ústředními argumenty pro můj výklad.“

Bernard Goldberg: Jak novináři manipulují

Ideál, Praha 2005

Bernard Goldberg, novinář a spisovatel, nositel sedmi prestižních ocenění EMMY, je v USA známá osobnost v oblasti televizního zpravodajství. Pro televizní stanici CBS pracoval téměř třicet let. Za tu dobu nasbíral dost nelichotivého materiálu o některých novinářských praktikách. Nikdo dnes nepochybuje o tom, že mají média obrovskou politickou moc i ve svobodných demokraciích. Je to moc majitelů i zaměstnanců soukromých firem, interpretujících události. Každý novinář má takovou svobodu, jakou mu dává jeho zaměstnavatel. Zaměstnavatel, který vlastní to médium, má právo rozhodovat, co v něm bude. Naprostá většina těchto lidí si svou politickou moc uvědomuje a vědomě s ní pracuje. Manipulace masmédií, porušování novinářské etiky, honba za senzací, vytváření mediálních bublin, emoční masáž, to vše známe i z našich médií. Přesto je zajímavé přečíst si zasvěcené postřehy novináře, který se v tomto prostředí tak dlouho pohyboval.

Alena Mašálková

Setkávání na evangelické faře ve Mšeně

V tomto roce chystá evangelický sbor ve Mšeně cyklus „Setkávání na evangelické faře“. Tento se bude konat během školního roku vždy první pátek v měsíci od 18 hod. Setkání bude věnováno vždy nějakému konkrétnímu tématu.

První setkání se uskuteční v pátek 5. listopadu 2010 od 18 hod. Nad tématem „Dialog mezi křesťany, muslimy a Židy se zamyslí evangelický teolog Mikuláš Vymětal z Prahy. Bude reflektovat stav, kdy koncem 20. a počátkem 21. století se náboženství nečekaně stalo významným elementem, přispívajícím ke světovým konfliktům (Bosna, Kosovo, Afghánistán, Irák, Izrael, Palestina...). Jak na tuto situaci jednotlivá náboženství reagují? Obsahují také mírotvorné faktory?

Hostem prosincového setkávání (pátek 3. prosince od 18 hod.) bude mšenský katolický farář Bohuslav Bártek. Téma bude ještě upřesněno.

Rádi bychom, kdyby se tento cyklus stal možností ke společnému setkávání a diskusi nad aktuálními duchovními, společenskými i kulturními tématy pro všechny zájemce ze Mšena i okolí.

Michal Šimek

Vzpomínka na bratra Vanču

Jak se bratr farář Vanča ve Mšeně objevil, jsem ani příliš nevnímám. Byl to bouřlivý rok 68 a já jsem byl příliš mladý, abych se staral o záležitosti sboru, který tehdy ještě poměrně dobře fungoval a mě k tomu nepotřeboval. Jen jsem slyšel, že (jako správný valašský farář) přicestoval i s ovce.

Ty ovce nezmiňuji náhodou. Málokdo si asi uvědomil, že bratr farář přišel z kraje, kde farář žije se svými lidmi (a oni s ním) a kde chodit do kostela bylo víceméně samozřejmostí pro staré i mladé. Jak jiný byl už tehdy náš kraj!

V témže roce jsem začal studovat teologii a bratr farář Vanča pro mne představoval to staré, tradiční evangelické křesťanství, které jsme my mladí chtěli radikálně zmodernizovat. Začal jsem sledovat jeho kázání s cílem ujasnit si, jak to budu jednou dělat jinak. Jenomže to vůbec nebylo lehké. Kázání br. faráře Vanči byla sice stará protestantská teologie, ale žádná povrchní fráze, žádné kliše a už vůbec ne laciné přizpůsobení pokleslé době. Když jsem ho jednou, po létech, navštívil v kanceláři, připravoval si zrovna kázání. Na stole neležela česká bible, nýbrž řecký originál, tedy v jazyce, na který jsme v naší generaci většinou zapomněli hned po absolvování povinné zkoušky. Došlo mi, že bychom mohli dělat něco jinak, nemůžeme jít pod úroveň toho, co uměli staří.

Bratr farář Vanča prožil ve Mšeně nejhorší léta tzv. Husákovy normalizace, tedy léta obecné demoralizace. Jestliže jí prošel bez ztráty vlastní důstojnosti, je jistě také zásluhou jeho statečné manželky. Že měl kvůli mně potíže s StB, jsem se dozvěděl až z jeho vzpomínek vysílaných před časem v rozhlasu. Mně o tom nikdy neřekl. Udělal dobře, kdyby se mi tehdy svěřil, přestal bych asi chodit do kostela - a možná bych se do něj už nikdy nevrátil.

Jan Kozlík

Akce Kluky – pietní akt – vzpomínka na oběti kolektivizace zemědělství v regionu

Odhalení pamětní desky obětem komunismu v obci Kluky na Mladoboleslavsku se uskutečnilo v sobotu 15. května 2010 od 14 hod. na návsi u pomníku padlých. Sešlo se asi 120 lidí, návěs byla plná.

Jako hosté se zúčastnili poslední z žijících odsouzených – pan Miroslav Semilský ze Sudoměře, předsedkyně Konfederace politických vězňů ČR Naděžda Kavalírová, Zdeněk Klíbr zpoředseda okresní pobočky KPV z Mladé Boleslavi a pan Adolf Rázek – bývalý vyšetřovatel Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu z Prahy. Pozitivním rysem celé události bylo zcela nečekané a neplánované setkání potomků postižených sedláků. Ti se často dlouhá léta neviděli či neznali.

Tento pietní akt měl pamětníkům i mladším generacím připomenout oběti provokace liberecké StB namířené proti soukromým zemědělcům v Podbezdězí, kteří začátkem 50. let 20. století odmítali vstupovat do jednotných zemědělských družstev. Provokace, nazvaná Akce „Kluky“, postihla 10 občanů z obce Kluky. Ti byli ve vykonstruovaných procesech v roce 1953 odsouzeni k dlouholetým trestům odnětí svobody. Jejich rodiny byly z obce vystěhovány, jejich statky a pole jim byly zabaveny. Orná půda v této oblasti patřila k nejkvalitnějším v celém tehdejší Československu.

V souvislosti s Akcí „Kluky“ bylo odsouzeno ve dvou hlavních (květen a říjen 1953) a dalších souvisejících procesech celkem 36 lidí i z dalších obcí - Sudoměř, Březinka, Vrátno, Malé Všelisy, Líny, Trnová, Plužná, Doubravice, Kovánek, Březovice, Skalsko, Katusice, Valovice, Olešno, Ždírec a Luka. Tyto obce dnes většinou patří do okresu Mladá Boleslav (Olešno do okresu Mělník, Ždírec a Luka do okresu Česká Lípa). Tehdy patřily do okresu Doksy a byly součástí Libereckého kraje.

Byly vyneseny 2 rozsudky na doživotí a další rozsudky v celkové výši 389 let. Jeden z odsouzených zemřel přímo ve výkonu trestu. Vedle těchto odsouzených další ze zatčených – soukromý zemědělec Bedřich Mach z Čisté u Bělé pod Bezdězem – zemřel ve vazbě na následky vyšetřování StB. Další obětí Akce „Kluky“ byl řídící učitel Alois Jech z Lobče, který si sáhl na život v sobotu 18. října 1952 několik dní poté, co ho navštívili ve škole příslušníci liberecké StB. Mezi oběti patří i paní Blažena Houzvicová

– manželka odsouzeného Josefa Houžvice. Ta si v roce 1958 sáhla na život, když na zásah aktivních komunistů byla propuštěna z místa uklízečky na tuberkulózním oddělení nemocnice v Kosmonosích, kde mnoho jiných lidí odmítalo pracovat.

Celá akce byla přímo od počátku vyprovokována libereckou StB, což potvrdila inspekční zpráva ministerstva vnitra z roku 1956. Přesto byli všichni nevinně odsouzeni ponecháni ve vězení. To proto, aby se jim nemohla vrátit ukradená kvalitní orná půda o celkové výměře 480 ha.

Procesy v Liberci v roce 1953 byly zcela vykonstruované, zatčení byli ke svým výpovědím donuceni psychickým i fyzickým násilím. Procesy měly celostátní publicitu prostřednictvím tisku a rozhlasu. Cílem bylo nahnat soukromým zemědělcům v celé České republice strach a přimět je k tomu, aby vstupovali do jednotných zemědělských družstev. Státní bezpečnost zde využila zkušeností z roku 1951 z největšího procesu proti soukromým zemědělcům v Československu v Babicích v Jihlavském kraji.

Podle odborníků patří Akce „Kluky“ ke klíčovým politickým procesům z oblasti kolektivizace zemědělství v Československu.

Někteří z občanů odsouzených v Akci „Kluky“ byli před 2. světovou válkou členy strany agrární či národně socialistické. Řada z nich se aktivně v době 2. světové války zúčastnila protinacistického odboje ve skupině Černý lev – Dub.

Po skončení pietního aktu se shromáždění sešli v sále místní restauraci, kde jim Adolf Rázek, který se v současnosti Akcí Kluky zabývá, nastínil podstatné souvislosti, které vyplynuly z jeho studia archívních materiálů a bohatých letitých zkušeností.

Shodou okolností vyšel právě v sobotu 15. května 2010 v Lidových novinách článek Petra Zídka o velké květnové amnestii politických vězňů z roku 1960 nazvaný Pustit můžou, zavřít musí. Je tam popsán i příběh Miroslava Semilského, postiženého v Akci Kluky. Zájemci si mohou článek stáhnout na: http://www.lidovky.cz/pustit-muzou-zavrit-musi-0y9-/ln_noviny.asp?c=A100515_000074_ln_noviny_sko&klic=236963&mes=100515_0

V současnosti je už k dispozici i studie Adolfa Rázka „Akce Kluky“ na webu Policie ČR v sekci věnované Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu:

<http://www.policie.cz/clanek/akce-kluky-537783.aspx>

Michal Šimek

Adolf Rázek navštívil mšenskou školu

Mšenský evangelický farář a publicista Michal Šimek zprostředkoval návštěvu bývalého politického vězně a bývalého vyšetřovatele ÚDV Adolfa Rázka na ZŠ Mšeno. Ten v rámci projektu Jeden den na školách besedoval s žáky 8. a 9. třídy. V kostce jim sdělil svůj pohled na vývoj komunismu v Československu v širších souvislostech a sdělil svým posluchačům i své osobní zkušenosti politického vězně.

Rázek připomenul, že komunisté aktivně prosazovali cestu k získání absolutní moci už od roku 1945. Bohužel jim v tom napomohli i politici demokratických stran včetně presidenta Edvarda Beneše a ministra zahraničí Jana Masaryka – např. smlouva se Sovětským svazem o těžbě uranu z roku 1945. „Zaděláno však už bylo v roce 1943 na základě dohody z roku 1943 v Moskvě s československými komunisty, šlo např. o zákaz agrární strany.“

Host se však soustředil na samu myšlenkovou podstatu, na Komunistický manifest. Podle tohoto základního textu musí být v prvé řadě zabaven soukromý majetek zemědělcům. V této souvislosti se zmínil i o kolektivizaci zemědělství ve zdejším regionu – o Akci Kluky. Velice podrobně vylíčil tažení proti soukromým zemědělcům a římskokatolické církvi na Vysočině v souvislosti s Babicemi.

Rázek ve stručném přehledu zmínil vlnu represí proti spolkům, církvím či střelbu na hranicích na ty, kdo utíkali do svobodného světa. Připomenul velkou amnestii politických vězňů v roce 1960, Pražské jaro 1968 a následnou sovětskou okupaci Československa a období následné normalizace.

V závěru své řeči shrnul svoji zkušenost těmito slovy: „Komunisté lhali, lžou a budou lhát. To je programová náplň této instituce.“

Následovala beseda. Adolf Rázek odpovídal na dotazy, jak se k němu chovali ve vězení (byl zatčen 2x v 50. letech a jednou v 80. letech 20. století), zda přemýšlel o emigraci, zda dostal nabídku ke vstupu do KSČ, či zda někdo z jeho rodiny nebyl v KSČ, jak prožíval 2. světovou válku a co dělal ve vězení.

Jak sám odpověděl, při výslechu občas dostal za uši. O emigraci nepřemýšlel, protože byl vychován k tomu, že emigrace je útěk a je

potřeba bojovat tady. Nabídku ke vstupu do KSČ nedostal, v širší rodině byl členem jeden z bratranců.

Období Protektorátu prožil ve věku svých posluchačů – byl nedostatek potravin, pro ně se jezdilo na venkov k soukromým zemědělcům. Poslouchali doma zahraniční rozhlas. Připomenul také přizpůsobivost některých lidí. S konvičkou si chodili pro polívku, kterou nabízeli na začátku okupace němečtí vojáci, v roce 1945 vítali Rudou armádu a začali nosit pěticípé hvězdy.

Jak sám odpovídal, ve vězení nedělal nic. „Tam se můžete akorát modlit. Po 2 růžencích jste věděl, že budou klepat ešusem na oběd,“ shrnul své vzpomínky Adolf Rázek.

Michal Šimek

Sborové listy na internetu

Sborové listy si můžete také stáhnout na www.mseno.cz v sekci Život ve městě – Církev – Českobratrská církev evangelická. Najdete tam navíc také článek o květnovém koncertu písničkáře Jaroslava Hutky ve Mšeně nebo recenzi na knihu P. Kosatíka „Bankéř první republiky“ o řediteli Živnostenské banky Jaroslavu Preissovi.

Salár a dary

Zaplatit salár za r. 2010 nebo věnovat peněžní dar na opravy a provoz sboru můžete osobně v kostele u br. kurátora J. Kozlíka nebo sestry I. Pavelkové nebo platbou na účet sboru č. 174987837/0300. Děkujeme!

Farní sbor Českobratrské církve evangelické ve Mšeně u Mělníka.

Farář Mgr. Michal Šimek, bytem v Kosmonosích,
tel.: 608 718 898, e-mail: simek61@quick.cz.

Bohoslužby se konají každou neděli v 10 hodin.

Výuka náboženství v úterý v 17 h.

Setkání střední generace 1. pátek v měsíci od 18 hod.

Pobožnost v domově seniorů v pátek v 9 h jednou za 14 dní.